

nos invulgata, & nostra quæramus editione commodos A non in aliena, senius.

Fecit Dominus populum sibi, acquirendo per fan-
guinem tuum: Fecit resciendo qui talis à natura non
erat. Vim habet phasis, q[uod] fecit. Hac dies quam fecit
*Dominus a. Quid dicam, a quo q[ui]d respondet mihi quam
ipsi fecerit?* Obnunt, & non operis meum, quoniam
est in scripto. Confitebor tibi in sanctum quæ fecisti.

Autem nostra tentatio dicitur: Omnes gentes quæ fecisti, venient, & adorabunt coram te Domine.

Nascitur hic populus, creatur, sicut à Domino secundum varias rationes, & ex semine nascitur, & ex aliquo fit, & de nihilo creatur. *Semen*, est varius auxilium Dei: *aliquid*, est cooperatio propria: *nihil*, est negatio meriti coniungi & p[ro]ficiat gratia sanctificantis, & c[on]cupiscentie alterius, facta comparatione ad primum auxilium ejus, & ad radicem omnis gratiae, incarnationem. Partim terra in die una, & genit simili orta est: *parturit*, & *perpetri sicut filii tuos*, ut Iaia exponit. Hiero-
nimus, tunc quando una die trax illius, & altera B quinque de populo Iudaico cederunt: tunc quando brevi postea tempore, quod nulla de cuiusquam alterius, narrat historia, Christi doctrinam omnes nationes receperant. *Quis audiret unquam tales? quis videt
hunc filium?*

Urgit istum quoque locum Iaia ad hoc propositum Eu[stathius], & in Commentario ejusdem Prophete Theodo-
reterus, Cyrrilus, præterea Origenes, & Ambrosius
I, qui addit solemnem bap[ti]stum in Paschate multo-
rum Catechumenorum: notatque quod tales Ecclesi-
partiat ante parturitionem, quia id sit ab initio genera-
tione carnali, & pergratian, que videlicet mora non
egit, & finis partis dolore est. Similis h[oc] pars partu-
rem.

*Iaia loci expo-
sitoru-
s, s. 4.*

B. ad. 2. 45.

2. 4.

*Et ut inhabitem domo Domini, in lon-
gitudinem dierum.*

Deduxit me super sanctias justitias, propter
nomen tuum.

4 Nam, & si ambulaveris in medio umbra more-
tis, non timebo malas: quoniam tu tecum
es.

Virga tua, & baculus tuus: ipsa me con-
solata sunt.

5 Parasti in conspectu meo mensam, adversus
eos, qui tribulant me.

Impinguasti in oleo caput meum: & calix
meus inebrians quam præclarus est!

6 Et misericordia tua sublequetur me omnibus
diebus vitz meæ:

Et ut inhabitem domo Domini, in lon-
gitudinem dierum.

TITULUS.

Verse 1.) Psalmus David.

ARGUMENTUM.

Dominus regit me, & nihil mihi deerit.

SImplex, ac sine difficultate titulus. Ab Aria Nonnulli adhibent præterea, In fine nota loci, nem, ut Janien. Quod Arias nota, hic Hebrei titulum præter morem aliorum est. Mizmor le David, quem sit in aliis, מיזמור לדוד, quoniam sit illius, nec ita esse reperi, quoniam in omnibus secundo modo exacto inscripto, nec partum suisse perfectum, ac bene formatum, quoniam desuerint dolores parturitionis.

Argumentum facile, nam continet Psalmus gratulationem pro cura pastorali Dei, non erga corpus magis quam animam: pro providentia etiam in secundis & adversis: pro gratia perpetuo adjuvante, & comitate donec ad æternam perveniat: quod se Author optare significat.

Ad hoc quidam Psalmum compotitus putant, quoniam scilicet fugians inops efficit omnium rerum: Alii, quoniam ab armis laxamento nonnullum recipiscit iustus in Iudauam redire: Aliqui, ex persona populi, quem Deus velut omnem eduxit de Egypto a. Faver Chaldaici paraphras. Athanasius &c. patres Judæorum post rediutum ex Babylone, quod etiam Athanasius dicit. Thomas, Hu-
go, Hebrai, pro liberatione quam sperant ex captivitate sub Christiano. Refellit Lyranus opinionem de reditu ex Babylonia captivitate: præterea nescio quoniam actiones pro liberatione non conveniente Je-
su, quoniam non est liberatus: frustra invitari semet Jacob, & Ioseph ad landauand, &c. quod non sit ipse. Ex oratio pauperis, i.e. ipsi metu Iudaicis, quia afflxit Deus illum, &c. Denique salutem esse, quod adoratur eum essent omnes familia Gentilium, quoniam nec He-
brei, nec Arabes adorant. Retulisse, resuavisse est.

PSALMUS VIGESIMUS. SECUNDUS.

Psalmus David.

Dominus regit me, & nihil mihi deerit: in
loco pascue ibi me collocavit.

3 Super aquam refectionis educavit me: animam
meam convertit,

lat aptum ecclasticis sacramentis, dolens audi sepe, A convenientia pastoris vocabulum, Officiumque. Id non ali-
sed non intelligi.

Dominus regit me,) Hieron, pastor meus, יְהוָה רֹבֶב, moquidvis ipsi me, ut legie quoque August. & Hieron, alias locis: quoniam retinet interdum &lectionem nullam. Ambrol. in futuro, pastor, aliquando d

in praesenti, pasto. Potius idem reddi, pastens me, ex Hebreo יְהוָה רֹבֶב, in quo ad prolationem rectam aliqui exprimunt, (g) h. m. rangab. Atias Latinum rega, denaturum putat, non assertor. Chald. para-

phrases exponens de populo Hebreo, qui pastus fuerit in dextero, vertit: **Domini pastus populum suum in deserto**.

Sententia ipsius David, regi arquebustariæ à Deo, pastoriali modo, sicut pastor oviæ regis suas. Ad

cumdem modum loquitur leptugachimo non Psalmus: Sicut regis (palus) Israel, intende qui dedicas velut o-
rem, Joseph. Familiaris comparatio Scripturæ, nec

non usitata etiam profans Autoribus, in alias/olten-
di celimoni appellantium regem **moquid rex**, & pasto-
rem populum.

Ex his regiis pastoriali parum pastoris dignus nomi-
ne, ut neptu[m] ramen illud, boni pastoris, esse contendere
possum, non degener h[oc]. Docui quoque, quoniam delecta-
retur Christus illi cognomine, velut magnus Pastor k,
& Princeps pastorum, qui post resurrectionem com-
misit ovem pascendas Petru m, ac libenter inde petet
parabolam, maxim illius, qui relatis nonaginta novem, centesimam, quæ perierat, querebat n: & quod eo
mortuo, Pana pectorum Deum, rumor dissipatus fue-
rit, mortuum clie, & eadem ex cauda, teste Tertull.,
in calcibus imago exprimeretur, oviculam reverentis
in humeros, atque pallii illius primoribus Ecclesiæ pa-
storibus conceulis, & in abridib[us] ovium sacrarum oves
expelit: præterea demonstravip, assipiatam pastoris
quædam prodele predicata sit a Philone g, dum scribi-
te Mole, de Jacob, de Joseph: item a Platone k,
ab Aristotele k, à Clemente Alexandrinæ, à Basilio
y à Procopio u, à Hieronymo a, & M. Varrone z, ad
normam formamque politice administrationis.

Aliena voces videtur pastoris, & domini, quia solet Dominus ut pastore ad pacendum, non per semper in me-
tum pacere: quod si idem dominus patet, habens

oves proprias, nec mercenarius dumtaxat, ut Christus ponit in parabolâ, profecto ex ovis utilitatem qua-
rit. Tales sunt oves Domini Dei, ut p[ro]p[ri]e cantum per

alium non possint. Sic autem agent illo, ut non in ipsi
ille, qui propterea Deus est, quia nullius honorum egat.

Nomen hoc præterea denotat, ut de Deo dicitur, non esse naturæ nobiscum ejusdem, ut non est pastor
cum pecore. Quoniam autem Christus etiam tamquam homo, sit pastor, præstat tamen eminente dignitate quadammodo infinita.

Juxta quandam analogiam rector politicus, Ecclesiæ-
sticu[m] subtilitas ita superare debet, ut homo belissim-

attamen idem pastor Christus agn[us] vocabulū appella-
tus pastus dicitur, & deducatur ad vitæ fontes aqua-
rum d, quasi dum patet alios, palcat, ipse, defecatur

salute nostra, & felicitate, quoniam dicit cibum suum e

Quod Zacharias scribit, Ecce Rex tuus venit tibi
justus, & salvator. Rabbi Manaheng, citans antiquissi-
mu[m] Rabbinum alium, exponit: est salvator, & ait,
quoniam Iacob, est salus Israhel. Interrogatus Cato quoniam
modo dives fieri quis posset, respondit: si quam optimè
pastor. Porro non impedit pastoris nomen, officiumque
qui Deus alius est sub Deo, majore aliquam ope-
reque dilectione posuit, nam.

Etiam h[oc] Opilio, quippe alienas oves,

Aliquam habet peculiarem, quippe solas suam.

Spongia quamvis vocet Iaponum regem in cellaria
introducentem, in accipitu suo verantem k: tamen
compellat quoque ut pastorem, petens ut indicet ubi

patet, & ubi cubet in meidie, seu stabatur, aut
cubare, ac stabulare faciat gregem. Nimirum, ut Basil-
iacus, lat, forores quidam lunt pastura, & regni administra-
to.

Philoi m hoc ipso ex loco quem versamus, probat Deo

Lorini in Iaia. Tom. I,

g. 1. 25.

26.

h. 2. Franco.

i. Afr. 1. 25.

Locus Ec-
clesiar[um], de
animis be-
atis tuncris.

Dominum

cum cura

legemus,

1. 25. 17. 18.

19. 20.

le Agri.

Platoni

307

De Regne
fir in Polis.

Adversus
negatores

providen-
tia Diving

locus.

Agripori

hierogly-
p[er]am.

o 1. 2. 2. 2. 2.

scale Jacob

mythica de-
signatio.

p Gen. 28. 12

q Mat. 5. 26